

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **L. K.**, bývajúcej vo V., zastúpenej opatrovníčkou E. L., bývajúcou v M., zastúpenej JUDr. G. K., advokátkou v M., proti žalovanej **D. R.**, bývajúcej v Ž., **o zaplataenie 15 202,81 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 5 C 3/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 13. októbra 2011 sp. zn. 9 Co 312/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Martin rozsudkom zo 16. júna 2011 č.k. 5 C 3/2011-72 zamietol návrh žalobkyne, ktorým sa domáhala voči žalovanej zaplataenia 15 202,81 € titulom pôžičky poskytnutej na základe zmluvy o pôžičke z 12. decembra 2007. Zároveň vyslovil, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi účastníkmi nikdy nedošlo k poskytnutiu finančných prostriedkov na základe predmetnej zmluvy, keďže žalobkyňa túto sumu žalovanej v skutočnosti neodovzdala. Žalovaná prevzala žalovanú sumu od tretej osoby – p. K., pričom predpokladala, že žalobkyňa zabezpečila tieto finančné prostriedky záložnou zmluvou na svoj byt. Zmluva o pôžičke uzavretá medzi žalobkyňou a žalovanou bola podľa názoru súdu iba fiktívnym právnym úkonom a preto nemôže byť titulom na vrátenie finančnej čiastky. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 13. októbra 2011 sp. zn.

9 Co 312/2011 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil tým, že pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Z vykonaného dokazovania pred okresným súdom mal i odvolací súd za preukázané, že medzi účastníkmi nikdy nedošlo k faktickému odovzdaniu finančných prostriedkov v zmysle zmluvy uzavretej medzi účastníkmi 12. decembra 2007. Účelom tohto právneho úkonu tak, ako to vyplynulo i z výpovede opatrovníčky žalobkyne bolo zabezpečiť vzťahy medzi nimi po tom, čo zo strany p. I. K. došlo k odovzdaniu finančných prostriedkov žalovanej. Aj z ostatných skutočností (trestné konanie, konanie o neplatnosť kúpnej zmluvy) vyplynulo, že úmyslom žalobkyne bolo zabezpečiť pôžičku žalovanej. Okresný súd preto postupoval správne, keď návrh zamietol. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Navrhla zrušiť rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvého stupňa a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 237 písm. f/ O.s.p. a jeho dôvodnosť z § 241 ods. 2 písm. a/, b/ O.s.p. Odňatie možnosti konať pred súdom videla dovolateľka v nedostatku odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu pokladá za strohé. Odvolací súd sa nezaoberal všetkými jej námietkami uvedenými v odvolaní. Ďalej mala žalobkyňa za to, že konanie pred odvolacím súdom ako aj súdom prvého stupňa bolo postihnuté vadami, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Napriek tomu, že vo veci podala odvolanie, odvolací súd nápravu väd okresného súdu nevykonal. Uviedla, že súdy porušili ustanovenia o dokazovaní, keď nezisťovali skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci a to aj napriek tomu, že boli tvrdené a na ich preukázanie žalobkyňa navrhla aj dôkazy. Za vážne pochybenie pokladá to, že v konaní nebol vykonaný výsluch žalobkyne (napriek tomu, že jej spôsobilosť na právne úkony je obmedzená), pretože opatrovníčka má len sprostredkované informácie. Súd nevykonal ani výsluch p. I. K.. Rozhodnutia súdov oboch stupňov pokladá za nepreskúmateľné.

Žalovaná sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátkou (§ 241

ods. 1 O.s.p.) skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Pretože dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov rozsudkov uvedených v citovanom ustanovení je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa § 238 O.s.p. nepripúšťa.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnutý rozsudok nebol vydaný v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), zaoberal sa odvolací súd otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľka vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. nenamietala a tieto nezistil ani odvolací súd.

Dovolaateľka namietala vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú dovolaateľka videla v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí súdov oboch stupňov, resp. v ich nepreskúmateľnosti.

Vady konania vymedzené v zhora citovaných častiach ustanovenia § 237 O.s.p. sú porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania.

Ústavný súd podľa konštantnej judikatúry (pozri IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne, zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a ochranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne

dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Rovnako odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Naostatok nemožno opomenúť ani ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Tá je podmienená stotožnením sa so skutkovými aj právnymi dôvodmi

rozhodnutia prvostupňového súdu v plnom rozsahu. V takomto prípade je postačujúce v odôvodnení skonštatovať správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody. Dovolateľkou vytýkaná vada v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. bola teda nedôvodná.

K námietke dovolateľky ohľadne nevykonania navrhnutých dôkazov dovolací súd dodáva, že dokazovaním je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. (viď R 37/1993).

Pre úplnosť sa uvádza, že existencia tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) nezakladá prípustnosť dovolania, ide však o relevantný dovolací dôvod (len) v prípade procesne prípustného dovolania.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko jej žiadne trovy v dovolacom konaní nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. augusta 2012

JUDr. Jozef K o l c u n, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová